

На основу члана 5. став 2. Закона о признавању сорти пољопривредног биља („Службени гласник РС”, број 30/10),

Министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, доноси

П Р А В И Л Н И К
О МЕТОДАМА ИСПИТИВАЊА СОРТИ КОШТИЧАВИХ ВОЋНИХ ВРСТА,
РАДИ ПРИЗНАВАЊА СОРТИ
(Објављено у „Службеном гласнику РС”, број 121/12 од 24. децембра 2012. год.)

Члан 1.

Овим правилником прописују се методе испитивања сорти коштичавих воћних врста (у даљем тексту: сорта) на огледном пољу, ради признавања сорте.

Методама из става 1. овог члана испитују се одређене битне особине сорте, ради утврђивања:

- 1) различитости, униформности и стабилности сорте (DUS тест);
- 2) боље производне и употребне вредности сорте (VCU тест).

Члан 2.

Производна и употребна вредност сорте утврђује се на основу резултата испитивања одређених битних особина сорте које се односе на:

- 1) осматрање фенолошких фаза;
- 2) отпорност према проузроковачима болести и штеточинама;
- 3) отпорност на ниске температуре;
- 4) принос;
- 5) морфолошке особине плода.

Сорта има бољу производну и употребну вредност ако у току испитивања одређених битних особина из става 1. овог члана покаже боље резултате у поређењу са тим особинама сорте стандард.

Члан 3.

Ако подносилац захтева за признавање сорте (власник сорте, односно овлашћени заступник) то захтева, сорта може да се испитује посебно на повећану отпорност на одређену болест, односно штеточину или на отпорност на ниске температуре.

Ако се сорта испитује посебно на повећану отпорност на одређену болест, односно штеточину, такво испитивање врши се научно прихваћеном методом за ту врсту испитивања, са испитивањем осталих особина сорте из члана 3. став 1. овог правилника.

Отпорност из става 2. овог члана се испитује за болести коврцавост листа брескве (*Taphrina deformans*), монилозу коштичавих воћака (*Monilinia laxa*), вирус шарке шљиве (*Plum pox virus*), лисну пегавост (*Cocomices hiemalis*).

Ако се сорта испитује посебно на повећану отпорност на ниске температуре, такво испитивање врши се научно прихваћеном методом за ту врсту испитивања, са испитивањем осталих особина сорте из члана 3. став 1. овог правилника.

Члан 4.

Сорта се испитује на огледном пољу у једном, а оптимално у два огледа. Оглед чини парцела на којој је, ради испитивања, под истим условима засађено пет садница сорте која се испитује и пет садница сорте стандард.

Ако се сорта испитује у два огледа, огледи се изводе на огледним пољима која се налазе на различитим локалитетима.

Члан 5.

Сорта се испитује на огледном пољу у складу са захтевом за признавање сорте у коме власник сорте, односно његов овлашћени заступник предлаже да се сорта сади са сортом стандард ради испитивања.

Члан 6.

Сорта се испитује на земљишту погодном за гајење коштичавих воћних врста и на коме најмање четири године није гајена сорта коштичавих воћних врста.

Члан 7.

Саднице сорте која се испитује и саднице сорте стандард морају да буду квалитетне, исте старости и незаражене проузроковачима болести и штеточинама.

Припрема садног материјала врши се на истоветан начин за све саднице коштичавих воћних врста у огледу.

Сађење се врши у оптималном року и под истим условима за све саднице коштичавих воћних врста у огледу (исто време садње, исто растојање између биљака и друго).

Све агротехничке мере и мере заштите садница коштичавих воћних врста у огледу врше се у исто време и на исти начин.

Члан 8.

Све фенолошке фазе коштичавих воћних врста у огледу осматрају се (прате) код утврђивања различитости, униформности и стабилности сорте, осим фенолошке фазе цветања и зрења које се осматрају само код утврђивања производних и употребних особина сорте.

Код коштичавих воћних врста у огледу бележе се датуми почетка и краја фенолошких фаза цветања и зрења, као и карактеристике тока тих фаза.

Члан 9.

Отпорност сорте према проузроковачима болести и штеточинама (пољска отпорност) испитује се на огледном пољу у условима стандардне заштите коштичавих воћних врста.

У току вегетационог периода коштичавих воћних врста врши се осматрање интензитета напада болести и штеточина на биљке у огледу, а отпорност на болести и штеточине оцењује оценама од један (1) до девет (9), при чему:

- 1) оцена 1 и 2 - значи да је отпорност јако добра;
- 2) оцена 3 и 4 - значи да је отпорност добра;
- 3) оцена 5 и 6 - значи да је отпорност средње добра;
- 4) оцена 7 и 8 - значи да је отпорност слаба;
- 5) оцена 9 - значи да је отпорност врло слаба.

Члан 10.

Отпорност сорте на ниске температуре испитује се на огледном пољу тако што се посматра интензитет оштећења грана, ластара и родних пупољака.

У току периода зимског мировања коштичавих воћних врста врши се осматрање интензитета оштећења делова биљке из става 1. овог члана у огледу од ниских температура, а степен оштећења оцењује оценама од један (1) до девет (9), при чему:

- 1) оцена 1 и 2 - значи да нема оштећења;
- 2) оцена 3 и 4 - значи да је оштећење слабо;
- 3) оцена 5 и 6 - значи средње оштећење;
- 4) оцена 7 и 8 - значи јако оштећење;
- 5) оцена 9 - значи врло јако оштећење.

Члан 11.

Морфолошке особине плода сорте у огледу испитују се у технолошкој зрелости плода (зрелост за употребу).

Испитују се следеће морфолошке особине плода сорте:

- 1) маса плода;
- 2) величина, униформност, боја и уједначеност боје pokožице плода.

За утврђивање масе плода сорте мере се узорци од по 20 плодова. Узорци се узимају равномерно са свих делова крошње и са свих стабала у огледу. На основу ових резултата израчунава се просечна маса плода изражена у грамима и укупан принос који се изражава у килограмима по хектару.

Члан 12.

Различитост, униформност и стабилност сорте испитује се методом одређеном техничким упутством за тестирање различитости, униформности и стабилности сорте.

Члан 13.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-00078/2012-09
У Београду, 19.12.2012. године

МИНИСТАР

Горан Кнежевић

4827012.0125.5.doc/1

